

Міністерство освіти і науки України
Навчально-науковий інститут фінансів, економіки, управління та права
Національного університету
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» (Україна)
Національна школа публічного адміністрування (Канада)
Варненський вільний університет Чорноризця Храбра (Болгарія)
Гентський університет (Бельгія)
Балтійська міжнародна академія (Латвія)
Міжнародний науково-освітній та навчальний центр (Естонія)
Покров Чехінвест s.r.o. (Чеська Республіка)
Київський національний університет імені Тараса Шевченка (Україна)
Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» (Україна)
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна (Україна)
Київський національний університет будівництва та архітектури (Україна)
Державний торговельно-економічний Університет (Україна)
Сумський державний університет (Україна)
Львівський державний університет фізичної культури
імені Івана Боберського (Україна)
Ужгородський національний університет (Україна)
Державна установа «Інститут економіки та прогнозування Національної
академії наук України» (Україна)
Державна установа «Інститут демографії та проблем якості життя
Національної академії наук України» (Україна)
Українська асоціація з розвитку менеджменту та бізнес-освіти (Україна)
Полтавське територіальне відділення Всеукраїнської професійної громадської
організації «Співка аудиторів України» (Україна)
Торгово-промислова палата України (Україна)

ЗБІРНИК

III Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції «СТАЛИЙ РОЗВИТОК: ВИКЛИКИ ТА ЗАГРОЗИ В УМОВАХ СУЧАСНИХ РЕАЛІЙ»

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

05 червня 2025 року

ПОЛТАВА

**Ministry of Education and Science of Ukraine
National University «Yuri Kondratyuk Poltava Polytechnic»
Educational and Research Institute of Finance, Economy, Management and Law
(Ukraine)
National School of Public Administration (Canada)
Varna Free University «Chernorizets Hrabar» (Bulgaria)
Ghent University (Belgium)
Baltic International Academy (Latvia)
The International Research Education & Training Center (Estonia)
Pokrov Czechinvest s.r.o. (Czech Republic)
Taras Shevchenko National University of Kyiv (Ukraine)
National Technical University of Ukraine «Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute»
(Ukraine)
V. N. Karazin Kharkiv National University (Ukraine)
Kyiv National University of Construction and Architecture (Ukraine)
State University Of Trade And Economics
Sumy State University (Ukraine)
Lviv State University of Physical Culture named after Ivan Bobersky (Ukraine)
Uzhhorod National University (Ukraine)
Public Institution «Institute for Economics and Forecasting of the National Academy
of Sciences of Ukraine» (Ukraine)
Public Institution «Institute for Demography and Quality of Life of the National
Academy of Sciences of Ukraine» (Ukraine)
Ukrainian Association for Management Development and Business Education
(Ukraine)
Poltava Territorial Branch of the All-Ukrainian Professional NGO «Union of Auditors
of Ukraine» (Ukraine)
Ukrainian Chamber of Commerce and Industry (Ukraine)**

COLLECTION

III International Scientific and Practical Internet Conference

«SUSTAINABLE DEVELOPMENT: CHALLENGES AND THREATS IN CONDITIONS OF MODERN REALITIES»

June 05, 2025

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Poltava

УДК 330.34-021.87”363”:342.77
С 76

Розповсюдження та тиражування без офіційного дозволу
Національного університету імені Юрія Кондратюка заборонено

Редакційна колегія:

Онищенко С.В., д.е.н., професор;
Крекотень І.М., к.е.н., доцент;
Глебова А.О., к.е.н., доцент;
Глушко А.Д., к.е.н., доцент;
Гришко В.В., д.е.н., професор;
Карпенко Є.А., к.е.н., доцент;
Кульчій І.О., канд. держ. упр, доцент;
Птащенко Л.О., д.е.н., професор;
Свистун Л.А., к.е.н., доцент;
Чижевська М.Б., к.е.н., доцент;
Чичкало-Кондрацька І.Б., д.е.н., професор.

Сталий розвиток: виклики та загрози в умовах сучасних реалій : матеріали
С 76 III Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції, 05 червня 2025 р. – Полтава :
Національний університет імені Юрія Кондратюка, 2025. – 387 с.

У збірнику матеріалів Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції розглянуто теоретичні, методологічні й практичні аспекти, виклики та загрози розвитку суб’єктів господарювання та держави в умовах сучасних реалій.

Досліджено теоретичні та практичні аспекти співпраці влади, менеджменту підприємства та громадських інституцій у контексті цілей сталого розвитку. Визначено проблеми та перспективи стабілізації фінансової системи як умова євроінтеграції України. Висвітлено сучасний стан та перспективи розвитку міжнародної економічної діяльності України. Досліджено особливості бухгалтерського обліку, аудиту, контролю й оподаткування суб’єктів господарювання в умовах сучасних реалій, а також окреслено перспективи соціально-економічного розвитку країни в контексті євроінтеграції.

Збірник розраховано на фахівців із фінансів, економіки та менеджменту, працівників органів державної влади й місцевого самоврядування, науковців, викладачів, аспірантів і студентів.

УДК 330.34-021.87”363”:342.77
С 76

*Матеріали друкуються мовою оригіналів.
За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідають автори*

© Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
ISBN 978-966-616-186-7

Формування стійких соціальних зв'язків і підтримка на рівні громади виступають важливим фактором профілактики психоемоційних розладів, особливо в умовах тривалого стресу та невизначеності, що супроводжують війну. Місцеві ініціативи, які стимулюють участь людей у суспільному житті, допомагають зменшити почуття ізоляції, тривожності та безнадії. Групи самопомоги, діяльність громадських просторів, ініціативи взаємодопомоги, участь у культурних, освітніх або волонтерських заходах сприяють не лише емоційному розвантаженню, а й поверненню людям відчуття контролю над власним життям, віри у майбутнє та значущості їхньої ролі у спільноті. Це відновлює почуття ідентичності, приналежності та довіри – як до себе, так і до інших.

Особливо важливим є те, що така підтримка має не тільки індивідуальний, а й колективний ефект. Вона сприяє зміцненню солідарності в громадах, формує стійкі горизонтальні зв'язки між людьми, допомагає долати роз'єднаність, викликану війною, та зменшує ризик маргіналізації вразливих груп. Психосоціальна підтримка, таким чином, стає не лише засобом полегшення особистісного болю, а й інструментом відновлення соціального капіталу – невидимого ресурсу, на якому тримається життєздатність будь-якого суспільства. Це основа для довготривалої соціальної стійкості, яка дозволяє не лише витримати кризу, а й ефективно адаптуватися до нових умов.

Узагальнюючи, слід зазначити, що психосоціальна підтримка є фундаментальним елементом гуманітарної політики в умовах війни та післявоєнного відновлення. Її своєчасне, якісне і всеосяжне надання дозволяє не лише зберегти людський потенціал, а й запобігти соціальній фрагментації, загостренню психологічних проблем, зростанню насильства та загального зниження рівня добробуту. Вона сприяє формуванню культури взаємопідтримки, витривалості, соціальної відповідальності й емпатії – рис, що є основою стійкої демократії та мирного суспільного співіснування.

Список використаних джерел

1. Child Protection and Mental Health in Conflict Settings. UNICEF Ukraine. 2023. URL: <https://www.unicef.org/ukraine>
2. Інформаційний бюлетень: психічне здоров'я. Національна служба здоров'я України. 2023. URL: <https://nszu.gov.ua>
3. Національна програма психічного здоров'я та психосоціальної підтримки. Міністерство охорони здоров'я України. 2023. URL: <https://moz.gov.ua>

УДК 352.07

Кульчій І.О., к.н.держ.упр., доцент;
Гаврилко М.П.

*Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
(м. Полтава, Україна)*

РЕСУРСОЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ЯК ОСНОВА ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

Орієнтація ОМС на залучення зовнішніх джерел для ресурсозабезпечення (РЗ) (зумовлює потребу в створенні позитивного іміджу території та поглиблення мезо-конвергенції. Представникам ОМС необхідно постійно вдосконалювати навички у сфері представлення усім зацікавленим сторонам інвестиційних та інших проектів місцевого розвитку.

Упровадження інструментів е-урядування в РЗ дозволить досягти таких результатів:

- 1) оптимізувати управління РЗ як платформи поглиблення мезо-конвергенції;
- 2) збільшити обсяги доходів місцевих бюджетів за рахунок інформатизації систем адміністрування податків;
- 3) посилити довіру стейкхолдерів і жителів територіальних громад до місцевої влади у довгостроковій перспективі шляхом перетворення офіційних сайтів місцевих рад на

інтерактивні цифрові платформи, які з'єднують користувачів із додатками та службами третіх сторін;

4) зменшити фінансові втрати бюджету внаслідок нецільового використання ресурсів;

5) підвищити ефективність видатків бюджету за трьома основними комунальними послугами: транспортом, відходами та водопостачанням через такі ініціативи, як SMART - паркування, SMART - карти, інтелектуальне збирання відходів, мережа датчиків для виявлення витоків води тощо;

6) мінімізувати фіскальні ризики, об'єднавши розрізнені механізми сплати податків в єдину інтегровану систему, пов'язану з одним структурним підрозділом замість фракційної системи, де різні відділи несуть відповідальність за різні податки та збори з різними базами даних і реєстрами;

7) прискорити процес надання публічних послуг населенню шляхом перенесення всіх транзакцій в одну централізовану он-лайн платформу і повністю автоматизувати бек-офіси;

8) підвищити точність планових і прогнозних показників бюджету шляхом створення інтерактивної системи збалансованих (баланс між потребою у РЗ і ресурсним потенціалом) показників, за розробку яких відповідатимуть представники міжсекторального комітету. В цьому випадку ключовою є розробка стратегій взаємодії, які пристосовані до конкретних потреб і можливостей ОМС і безпосередніх користувачів. ОМС повинні вибирати поєднання технологій, каналів і мов, що враховують грамотність, доходи, тендерну та мовну динаміку в громаді. Доцільно використовувати вже існуючі платформи, а не повністю нові та складні інструменти (той же Facebook може бути не таким інноваційним, але часто набагато ефективнішим). Важливо забезпечити не лише доступність і легкість для розуміння даних, а й їх захист.

Додамо також, що розвиток форм громадської участі в управлінні РЗ сприяє усвідомленню того, що вибір стратегічних пріоритетів, цілей і програм розвитку громади завжди є дискусійним питанням, бо: по -перше, фінансові ресурси завжди є обмеженими; по -друге, пріоритети визначаються різноманітними вподобаннями і мотивацією учасників дискурсу. Тому під час прийняття колегіальних рішень, наприклад, вибору проектів для реалізації при обмежених ресурсах, вважаємо за необхідне дотримуватися колегіального обговорення різних точок зору, де ОМС (в особі комітету) може виступати як ініціатор ідей.

Дослідження теоретичних основ міжбюджетних відносин дозволяє нам узагальнити напрями їх реформування:

– розподіл видаткових повноважень і відповідальності між органами влади різних рівнів [1, с. 14];

– розмежування дохідних джерел між рівнями бюджетної системи України [1, с. 14],

– використання класичного принципу щодо дотримання збалансованих пропорцій розподілу сукупних фінансових ресурсів за рівнями бюджетної системи загалом та місцевих бюджетів зокрема, яке відоме як «золотий перетин» [2];

– чіткість умов надання міжбюджетних трансфертів центральною владою із передбаченням санкцій для місцевої влади в разі їх невиконання, впровадження кількісних критеріїв оцінки зусиль ОМС у досягненні цілей середньострокових програм [3, с.11];

– створення державного фонду фінансової підтримки регіонів України, впровадження механізмів інвестиційної підтримки розвитку регіонів або створення державного фонду фінансового територіального вирівнювання [3, с.11];

– проведення вирівнювання фінансової спроможності в обсязі, що залишатиме ОМС стимули для поліпшення податкової бази та адміністрування податків, забезпечення ОМС фіскальними засобами для досягнення рівня публічних послуг відповідно до попиту [4, с.11];

– орієнтація політики вирівнювання на економічну ефективність та соціальну справедливість, консенсус між створенням умов для соціально - економічного розвитку всіх регіонів і державною підтримкою регіонів - аутсайдерів, усунення міжрегіональних та галузевих диспропорцій [4, с. 40].

Враховуючи кращі міжнародні практики розподілу трансфертів між бюджетами всіх рівнів, а особливо надання фінансової допомоги з державного бюджету місцевим бюджетам,

пропонуємо розглянути для впровадження в українську практику такий інструмент модернізації системи міжбюджетних трансфертів як муніципальні контракти.

Муніципальні контракти – це інструмент управління, базований насамперед на продуктивності використання публічних фінансових ресурсів. У контексті підвищення рівня децентралізації та розширення участі ОМС і членів громади у вирішенні проблем місцевого значення муніципальний контракт виник як інструмент для спрощення фінансового забезпечення проектів розвитку території, що дає потужний поштовх в управлінні РЗ.

Отже, муніципальний контракт не є аналогом будь-якої з бюджетних програм, на кшталт, бюджету участі, громадського бюджету або ж державного фонду регіонального розвитку. Це універсальний інструмент, який відкриває широкі можливості для управління міжбюджетними фінансовими потоками, прискорює швидкість їх обороту та збільшує рівень впливу ОМС на РЗ. Оптимальний термін для муніципальних контрактів, навіть в умовах війни - від трьох до п'яти років. Однак вони можуть укладатися і на коротші чи довші терміни залежно від особливостей предмету контракту.

Муніципальний контракт розробляється на основі оцінювання характеристик територіальної громади, зокрема її організаційних, фінансових можливостей і слабких сторін (наприклад, SWOT-аналіз). За результатами оцінювання розробляється муніципальна програма, яка включає в себе чіткі інвестиційні пріоритети, а також заходи щодо розвитку ресурсного потенціалу територіальної громади.

Список використаних джерел

1. Семенова О. Ю. Механізми державного управління міжбюджетними відносинами в Україні : автореф. дис. ... канд. наук з держ. упр.: 25.00.02. Запоріжжя, 2011. 20 с.
2. Михайленко Г. В. Сучасний зміст поняття суб'єктно-об'єктних відносин у системі державного управління. Державне будівництво. 2021. № 2. URL: <http://www.kbuara.kharkov.ua/e-book/db/2021-2/doc/1/07.pdf>.
3. Заброцька О. В. Фінансове територіальне вирівнювання в системі міжбюджетних відносин: автореф. дис. ... канд. екон. наук: 08.00.08. Львів, 2011. 20 с.
4. Кульчицький М. І. Міжбюджетні відносини в економічній системі України : дис. д-ра екон. наук : 08.00.08. Львів, 2016. 473 с.

УДК 35.072

Лапа Є.С.

Науковий керівник – Кульчий І.О., к.н.держ. упр, доцент
*Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
(м. Полтава, Україна)*

ДОСТУП ДО ВІДКРИТИХ ДАНИХ: ПРАКТИКА ЄС

Створення відкритої влади – сьогодні є важливим завданням для країн ЄС. У сучасному суспільстві можна виокремити такі пріоритетні напрями забезпечення інформаційної відкритості: доступ до публічної інформації, розвиток політики е - урядування та відкритих даних.

Прикладом реалізації інституційного забезпечення концепту відкритих даних може слугувати досвід Великобританії. Органи публічної влади цієї країни виконують два основні завдання: перше пов'язане з реалізацією права суспільства на отримання достовірної інформації щодо діяльності влади, друге - із побудовою іміджу органів публічної влади та формуванням позитивної думки щодо їх роботи. Для цього створено систему підрозділів, що виконують функції управління новинами. Так, для зв'язків із громадськістю у Великобританії створено Комітет стратегічних комунікацій, до складу якого входять директори 12 регіональних відділів інформації, особисті секретарі кожного міністра та шість